

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Alparslan BAYRAKTAR tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim

Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU
Diyarbakır Milletvekili

AK Parti milletvekilleri tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunulan ve kamuoyunda geniş yankı uyandıran Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin, özellikle madencilik faaliyetleri ile kültürel mirasın korunması arasındaki hassas dengeyi yeniden tanımlama potansiyeli taşıyan maddeleri, ülkemizin uzun vadeli kamu menfaatleri açısından ciddi endişeleri beraberinde getirmektedir. Bu bağlamda, teklifin 3. maddesinde yer alan ve maden sahalarında sonradan keşfedilen tarihi eserler konusunda Kültür ve Turizm Bakanlığı'nı "vicdanla cüzdan" arasında bir tercihe zorladığı iddia edilen düzenlemelerin, kültürel mirasımızın korunması ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerimiz üzerindeki olası etkileri hakkında;

1- Maden sahalarında kültürel varlık keşfi durumunda, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın "bunlar tarihi eserdir" kararı vermesi halinde, maden şirketine yapılacak yatırım gideri tazminatının "lehine kısıtlama kararı verilen idarenin" bütçesinden ödeneceği hükmü, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın zaten kısıtlı olan bütçe imkanları göz önüne alındığında, bu tür ödemeleri karşılama kapasitesi hangi somut maliyet analizlerine dayanmaktadır? Yıllık ortalama kaç maden sahasında bu tür bir tazminat durumunun yaşanması beklenmekte olup, bu tazminatların Bakanlık bütçesine olası kümülatif yükü hangi senaryolarda değerlendirilmiştir?

2- Teklifte öngörülen tazminat mekanizmasının, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nı potansiyel olarak milyarlarca lirayı bulabilecek tazminat yükleri altına sokarak, Bakanlığın arkeolojik kazılar, restorasyonlar, müze altyapı geliştirme ve uluslararası tanıtım faaliyetleri gibi temel görevlerini yerine getirmesini engelleyecek bir kısır döngüye sokma riski Bakanlığınızca nasıl değerlendirilmektedir? Bu durumun, ülkemizin kültürel turizm potansiyeline ve dolayısıyla döviz girdilerine olası olumsuz etkilerini minimize etmek adına hangi alternatif finansman modelleri veya tazminat yükünü azaltıcı mekanizmalar üzerinde çalışılmaktadır?

3- Maden ruhsatı verilmeden önce potansiyel maden sahalarında detaylı arkeolojik ve kültürel miras envanter çalışmalarının yapılması, olası tazminat yüklerinin ve geri dönülmez kültürel kayıpların önüne geçilmesi açısından kritik öneme sahiptir. Bu bağlamda, maden ruhsatı verme süreçlerinde, Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) raporlarına ek olarak, uluslararası standartlarda ve bağımsız arkeologlar tarafından yapılacak kapsamlı kültürel etki değerlendirmelerinin zorunlu hale getirilmesi yönünde bir düzenleme düşünülmekte midir? Eğer düşünülmüyorsa, mevcut süreçlerin olası kültürel yıkımı engellemedeki yeterliliği hangi bilimsel verilerle desteklenmektedir?

4- Kanun teklifinin içerisinde, kamuoyunda "Limak ve IC Holding'e özel düzenleme" olarak algılanan, Muğla Milas'taki Yeniköy ve Kemerköy Termik Santrallerine yönelik özel bir maddenin eklenmesi, "karanlık korkusu" gibi gerekçelerle savunulsa da, bu durumun enerji arz güvenliği ile çevresel sürdürülebilirlik ve adil rekabet ilkeleri arasındaki dengeyi nasıl etkilediği hususunda Bakanlığınızın detaylı bir analizi var mıdır? Belirtilen termik santrallerin işletme ömrü, emisyon değerleri ve enerji arzına katkısı, yenilenebilir enerji kaynaklarının gelişim potansiyeli ve ulusal enerji stratejimizle ne ölçüde uyumludur? Portekiz ve İspanya'da yaşanan elektrik kesintileri örnek gösterilerek yapılan bu düzenlemenin, Türkiye'nin enerji portföyündeki kömürün payını azaltma ve iklim değişikliğiyle mücadele hedeflerimizle çelişki yaratıp yaratmadığı hususunda Bakanlığınızın somut değerlendirmeleri nelerdir?

5- Yenilenebilir enerji kaynaklarının (güneş, rüzgar, hidroelektrik) 7 gün 24 saat esasına göre verimli çalışmadığı argümanı, enerji depolama teknolojilerindeki hızlı gelişim ve akıllı şebeke sistemlerinin entegrasyonu göz önüne alındığında ne ölçüde geçerliliğini korumaktadır? Enerji arz güvenliğini sağlamak için kömürlü termik santrallere bağımlılığı azaltarak, yenilenebilir enerjiye ve enerji verimliliğine yönelik yatırımların hızlandırılması ve bu alandaki regülasyonların iyileştirilmesi konusunda Bakanlığınızın kısa, orta ve uzun vadeli stratejileri nelerdir?